

ma 18.5.2020

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Tiedoksi opetus- ja kulttuuriministeriölle (kirjaamo@minedu.fi)
(jossa asia liittyy myös yhdistyksemme lakiesitykseen VN/5507/2020)
sekä Opetushallitukselle (kirjaamo@oph.fi)

**Täydennys korkeimmalle hallinto-oikeudelle 17.3.2020 tekemääni
pyyntöön tehdä esitys valtioneuvostolle oppivelvollisuusiän ylittä-
neiden perusopetusta koskevan perusopetuslain 46 §:n täsmentä-
misestä**

Täydennän tätä esitystä kahdella seikalla.

1) Korjaus valitusluvasta. Kuten pyyntökirjeeni sivulla 10 kerroin, perusopetuslain 42 §:n 2 kohdan mukaan päätökseen, joka koskee 13 §:ssä tarkoitettua oikeutta saada uskonnon ja elämäntietämystiedon opetusta, saa vaatia aluehallintovirastolta oikaisua, josta annettuun päätökseen saa 42 a §:n 2 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Mutta minulta oli valitettavasti jäänyt huomaamatta, että 42 d §:n 3 momentin mukaan hallinto-oikeuden päätökseen 42 §:ssä tarkoitettussa asiassa, kuten äsken mainitussa, ei saa hakea muutosta valittamalla. Silloin siis oppivelvollinen ei voi, toisin kuin luulin, hakea 42 e §:n mukaista valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Tämä muuttaa tilanteen yhä hullummaksi 46 §:ssä tarkoitettujen oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen kannalta, sillä mainitut 42 a, 42 d ja 42 e § puuttuvat siitä 46 §:n virkkeestä, joka luettelee tähän opetukseen sovellettavat muut perusopetuslain säännökset. Voisiko aluehallintovirasto kuitenkin antaa valitusosoituksen? Jos antaisi, hallinto-oikeudella ei olisi lakiperustetta kieltää valittamasta päätöksestään. Tällöin opiskelija voisi pyytää valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, joka silloin saattaisi havahtua pyytämään valtioneuvostolta 46 §:n täsmentämistä hallinto-oikeudelliselta kannalta. Mutta jos varsinainen asia koskisi sitä, tekeekö 13 §:ssä tarkoitettujen tahdonilmaisut huoltajan sijasta alaikäinen opiskelija itse, korkein hallinto-oikeus saattaisikin ottaa tämän varsinaisen asian ratkaistaakseen, ja pyytää 46 §:ää täsmennettäväksi myös siltä kannalta.

2) Oppivelvollisuuden laajentaminen. Opetus- ja kulttuuriministeriö on järjestänyt lausuntokierroksen 30.4.–15.6.2020 luonnoksesta hallituksen esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (VN/1985/2020-OKM-1). Oppivelvollisuus päättyisi, kun oppivelvollinen täyttää 18 vuotta tai sitä ennen suorittaa ylioppilas- tai ammatillisen tutkinnon. Siksi perus-

opetuslain 46 §:n nimi muutettaisiin muotoon *Aikuisten perusopetus*. Oppivelvollisuutta voitaisiin suorittaa myös aikuisten perusopetuksessa. Pykälän 1, 3 ja 8 momentit muutettaisiin, mutta aikuisten perusopetukseen sovellettavien perusopetuslain muiden säännösten luettelo 1 momentissa jäisi ennalleen. Oppivelvollinen voitaisiin erottaa oppilaitoksesta korkeintaan kolmeksi kuukaudeksi. Opiskelijan katsomisesta eronneeksi olisi koulutuksen järjestäjän tehtävä päätös, johon saisi vaatia oikaistavaksi 42 §:n muutoksen myötä.

Uusina lakeina ehdotettaisiin säädettäväksi oppivelvollisuuslaki ja laki tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta. Jälkimmäinen laki systematisoisi valmentavasta koulutuksesta eri opetusta ja koulutusta koskevis-
sa laeissa olevat säännökset. Koulutuksen järjestäjä antaisi opiskelijan eronneeksi katsomisesta päätöksen, johon saisi vaatia oikaisua aluehallintovirastolta, jonka asiassa antamasta päätöksestä hallinto-oikeuteen tehtyyn valitukseen annetusta päätöksestä ei saisi enää valittaa. Tämä sääntely on siis kunnossa toisin kuin vastaava sääntely aikuisten perusopetuksessa.

Yhdistyksemme antoi luonnoksesta 12.5.2020 oma-aloitteisen lausunnon, joka keskittyi perusopetuslain 46 §:n sovellettavien säännösten luetteloon, jonka vaadimme päivitettäväksi erillisenä hankkeena erityisesti tunnustamaan myös alaikäisen opiskelijan aikuisen aseman opiskelijan itsenäisine päätösvaltoineen. Korostimme, että luonnoksen tavoitteleva luja ja motivoiva lakipohja oppivelvollisuuden suorittamiselle vaatii, että myös tämä lakipäivitys hoidetaan. Lausuntomme mainitsi pyyntöni 17.3.2020 korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Allekirjoitus (kynästä): Matematiikan dosentti Jouni Luukkainen
puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry [www.ateistit.fi]
Wallininkuja 2 C 53, 00530 HELSINKI
p. 045 2129 763; jouni.luukkainen@helsinki.fi